



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobců: a) F. S.
 b) L. S.
 oba bytem X

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
 sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno

o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 21.9.2021, č.j. JMK 137001/2021, sp. zn. S-JMK 118639/2021 OÚPSŘ,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

1. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí Městského úřadu Boskovic, odboru výstavby a územního plánování (dále jen „stavební úřad“), ze dne 23.6.2021, č.j. DMBO 12827/2021, sp. zn. SMBO 10213/2020/STAV/sumb, vydané podle § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), v řízení vedeném z moci úřední ve věci rekonstrukce střechy RD, X spočívající v odstranění části „obvodového zdiva“ na pozemku st.p. X (zastavěná plocha a nádvoří) v katastrálním území X (dále jen „stavba“), kterým bylo rozhodnuto tak, že stavba je prováděna v rozporu s rozhodnutím ze dne 9.4.2020 pod spis. zn. SMBO 23271/2019/STAV/sumb, č.j. DMBO 7242/202, avšak podle stavebního zákona nevyžaduje opatření stavebního úřadu a na základě tohoto zjištění podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona nenařizuje vlastníkově obnovení předešlého stavu stavby. Žalovaný rozhodl tak, že v odst. 1 na str. 1 prvostupňového rozhodnutí se text „obvodového zdiva“ nahrazuje textem „zdi – zděného oplocení“ a text „obvodové zdivo“ se nahrazuje označením „zeď – zděné oplocení“. Dále se ve výrokové části v odst. 2 na str. 1 prvostupňového rozhodnutí text „Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona nenařizuje vlastníkově“ nahrazuje textem „Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona ve spojení s § 129 odst. 8 stavebního zákona nenařizuje vlastníkově...“.
2. Ve zbytku žalovaný odvolání žalobců zamítl a napadené prvostupňové rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil.

I. Shrnutí procesního stanoviska žalobců

3. Žalobci a) i b) po shrnutí průběhu řízení, kdy poukazují na to, že ke zbourané zdi již při prohlídce dne 9.6.2020 objasnili, že se jednalo o velmi staré zděné oplocení z pískovce a jílu, které neodolalo povětrnostním vlivům, a kdy byli ujistěni stavebním úřadem, že věc může být vyřešena předložením opravené projektové dokumentace, shodně namítají, že stavební úřad chybně a šikanózně zahájil řízení ve smyslu § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Tím způsobil zastavení stavebních prací, znemožnil žalobcům požádat o změnu stavby před jejím dokončením, narušil jejich důstojnost a poškodil jejich dobré jméno tím, že se měli dopustit závažné stavební nekázně, což žalovaný neustále opakuje. Správní orgány rovněž zasáhly do jejich vlastnického práva, neboť platnost stavebního povolení uplynula a žádost o prodloužení termínu dokončení stavby je ignorována a není považována za žádost o prodloužení termínu dokončení stavby. Propadnutí stavebního povolení přitom způsobily správní orgány.
4. Podle žalobců je řešení přijaté správními orgány licoměrné a nešetří v maximální míře práva žalobců. Řízení o odstranění stavby – obnovení předchozího stavu nemělo být vůbec zahájeno, v řízení stavební úřad postupoval liknavě, až se museli žalobci obrátit na Krajský soud v Brně, který rozsudkem ze dne 16.6.2021, č.j. 30 A 54/2021-66, nařídil stavebnímu úřadu o věci rozhodnout. Žalobcům navíc bylo při nahlížení do správního spisu sděleno, že jsou trestáni za svoji poctivost, neboť jim projektant do projektu rekonstrukce střechy zahrnul i opravu zděného oplocení.
5. Žalobci argumentují v tom směru, že již v prvním rozhodnutí o odvolání (ze dne 12.1.2021, č.j. JMK 3405/2021, sp. zn. S-JMK 158584/2020 OÚPSŘ) žalovaný mohl původní prvostupňové rozhodnutí stavebního úřadu změnit a řízení zastavit. Stavební úřad pak poté

nové rozhodnutí vydal opět chybně s odkazem na § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona a teprve po zrušení svého prvního rozhodnutí začal pátrat po podkladech, kterými by mohl svá tvrzení, pro něž zahájil řízení ve smyslu § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, prokázat.

6. Žalobci se důrazně ohrazují proti tomu, že by stavbu prováděli v rozporu s rozhodnutím stavebního úřadu (ze dne 9.4.2020, sp. zn. SMBO 23271/2019/STAV/sumb, č.j. DMBO 7242/202), neboť pro to neexistuje žádný důkaz. Dále argumentují v tom směru, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.7.2011, č.j. 5 As 30/2011-963, na jejich případ nedopadá, a žalovaný se odkazem na něj „evidentně snaží naznačit“, že nemohl již předchozím rozhodnutím řízení ukončit, zastavit je či rozhodnutí stavebního úřadu změnit. Žalobci mají za to, že žalovaný měl namísto toho zohlednit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.12.2018, č.j. 6 As 286/2018-34, č. 3837/2019 Sb. NSS.
7. Žalovaný se zcela vyhnul námitce, proč jsou žalobci stále označováni za osoby, které v rozporu se stavebním povolením odstranily část zdi, ačkoliv se údajné nezákonné jednání neprokázalo. Dále žalovaný nezdůvodnil, proč v předchozím odvolacím řízení uvedl jako účastníky řízení pouze žalobce, a následně okruh účastníků řízení stanovil podle stavebního úřadu, a neuvedl, jakým způsobem měla být dotčena práva jednotlivých účastníků, což vedlo k tomu, že nebylo respektováno právo na projednání věci bez zbytečných průtahů, jež bylo svévolným najmenováním osob do řízení pošlapáno. Další závažné porušení procesních práv žalobci spatřují v odmítnutí nahlížení do spisu s odkazem na čerpání dovolené referentky; žalobcům není zřejmé, proč v tomto směru žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.7.2021, č.j. 5 As 343/2020-52. Žalovaný „opakovaně vědomě klame“, když tvrdí, že výzvou k okamžitému zastavení prací na stavbě nedošlo k nezákonnému zastavení stavby a k omezení vlastnického práva žalobců. Žalovaný neobhájil důvodnost celého řízení, nezdůvodnil, proč nebyla odstraněna procesní chyba, a jeho odkaz na procesní „ping-pong“ nemá oporu v zákoně č. 500/2004 Sb., správním řádu (dále jen „správní řád“), a je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Přitom v prvním rozhodnutí o odvolání žalovaný výslovně uvedl, že v případě nařízení obnovení předešlého stavu vydává stavební úřad rozhodnutí podle § 129 odst. 8 stavebního zákona; žalobcům tak není zřejmé, proč se tím stavební úřad neřídil.
8. Ze shora uvedených důvodů žalobci navrhli, aby zdejší soud jak napadené rozhodnutí, tak rozhodnutí prvostupňové zrušil. Na svém procesním postoji žalobci setrvali po celou dobu řízení před zdejším soudem.

II. Shrnutí procesního stanoviska žalovaného

9. Žalovaný se žalobou nesouhlasí a odkazuje na obsah napadeného rozhodnutí, na jehož argumentech setrvává. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby; na svém procesním postoji žalovaný setrval během celého řízení.

III. Posouzení věci

10. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s.ř.s.“), osobami k tomu oprávněnými (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

11. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumával v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.)
a bez jednání za splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s. dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Žalobci jsou vlastníky rekonstruované nemovitosti. V posuzované věci v řízení zahájeném dne 12.6.2020 z úřední činnosti (na základě podnětu sousedů žalobců, kteří se v důsledku odstranění zdi žalobců přiléhající kolmo k obvodové zdi jejich nemovitosti obávali narušení statiky jejich domu) podle § 129 odst. 2 stavebního zákona stavební úřad na základě nahlédnutí do projektové dokumentace a prohlídky stavby konané dne 9.6.2020 zjistil, že v rámci rekonstrukce střešní konstrukce rodinného domu, jejíž součástí měla být i oprava předmětné zdi (oprava v horní části a její zakončení střešní taškou), byla v rozporu s rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 9.4.2020, sp. zn. SMBO 23271/2019/STAV/sumb, č.j. DMBO 7242/202, odstraněna tato část zdi – zděného oplocení (původně měl stavební úřad za to, že se velmi pravděpodobně jednalo o obvodovou stěnu rodinného domu), avšak z toho důvodu, že taková změna nevyžaduje žádné opatření stavebního úřadu, správní orgány rozhodly tak, že obnovení předešlého stavu stavby žalobcům nebylo nařízeno.
13. Podle § 118 odst. 6 stavebního zákona může změnu stavby, která se nedotýká práv ostatních účastníků stavebního řízení, stavební úřad schválit rozhodnutím vydaným na místě při kontrolní prohlídce stavby. Rozhodnutí je stavebníkovi oznámeno zápisem do stavebního deníku nebo jednoduchého záznamu o stavbě; stavební úřad jej následně bez zbytečného odkladu zaznamená do spisu, podle okolností vyznačí změnu též v ověřené projektové dokumentaci. Může tak učinit, jen pokud se změna nedotýká podmínek územního rozhodnutí, veřejných zájmů chráněných zvláštními právními předpisy nebo v případě, kdy příslušný dotčený orgán písemně anebo prohlášením do protokolu se změnou souhlasí.
14. Podle § 118 odst. 7 stavebního zákona pokud změna stavby spočívá v nepodstatných odchylkách od ověřené dokumentace nebo ověřené projektové dokumentace, kdy se nemění půdorysný ani výškový rozsah stavby, nezasahuje se do nosných konstrukcí stavby, nemění se vzhled stavby ani způsob užívání stavby, změna nevyžaduje posouzení vlivů na životní prostředí¹¹⁾, její provedení nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost stavby a nejde o změnu stavby, která je kulturní památkou, může stavební úřad stavebníkovi na základě žádosti obsahující popis navrhovaných nepodstatných odchylek sdělit, že změnu projedná při vydání kolaudačního souhlasu nebo kolaudačního rozhodnutí. Může tak učinit, jen pokud se změna nedotýká práv ostatních účastníků stavebního řízení, podmínek územního rozhodnutí, veřejných zájmů chráněných zvláštními právními předpisy nebo v případě, kdy příslušný dotčený orgán písemně se změnou souhlasí. Nebude-li záměr stanovené podmínky splňovat, vyzve stavební úřad stavebníka k doplnění podkladů a postupuje podle odstavce 3.
15. Podle § 134 odst. 1 stavebního zákona může stavební úřad při kontrolní prohlídce schválit změnu stavby před jejím dokončením (§ 118 odst. 6).
16. Podle § 142 odst. 1 stavebního zákona je účastníkem řízení podle § 135, 137, 139 a 140 osoba, která má vlastnické právo nebo jiné věcné právo k dotčeným pozemkům a stavbám na nich, včetně sousedních pozemků a staveb na nich, jestliže toto právo může být rozhodnutím přímo dotčeno.

17. Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.7.2011, č.j. 5 As 30/2011-93, stavební úřad uvedl, že byl povinen vydat meritorní rozhodnutí a nikoli podle § 66 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, řízení zastavit. Proto stavební úřad rozhodl tak, že se obnovení předešlého stavu stavby nenařizuje.
18. Podle § 129 odst. 2 stavebního zákona zahájí stavební úřad řízení o odstranění stavby uvedené
v odstavci 1 písm. b). V oznámení o zahájení řízení vlastníka nebo stavebníka poučí o možnosti podat ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení žádost o dodatečné povolení stavby. Byla-li žádost o dodatečné povolení podána před zahájením řízení o odstranění stavby, má se za to, že byla podána v okamžiku zahájení řízení o odstranění stavby. Pokud stavebník nebo vlastník stavby požádá ve stanovené lhůtě o její dodatečné povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti. Jde-li o stavbu vyžadující stavební povolení, žadatel předloží podklady předepsané k žádosti o stavební povolení. Jde-li o stavbu vyžadující pouze územní rozhodnutí, žadatel předloží podklady předepsané k žádosti o územní rozhodnutí. V řízení o dodatečném povolení stavby stavební úřad postupuje přiměřeně podle § 90 a § 110 až 115; ohledání na místě je povinné. Účastníky řízení o dodatečném povolení stavby jsou osoby uvedené v § 109, a pokud je v řízení posuzováno umístění stavby nebo změna oproti územnímu rozhodnutí, rovněž osoby uvedené v § 85. Na uplatňování námitek účastníků řízení o dodatečném povolení stavby se obdobně použijí ustanovení o uplatňování námitek v územním a stavebním řízení.
19. Podle § 129 odst. 8 stavebního zákona, pokud je třeba nařídít obnovení předcházejícího stavu stavby, u které byly bez stavebního povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu anebo v rozporu s ním provedeny stavební úpravy spočívající v odstranění některé části stavby, postupuje stavební úřad podle odstavců 2 a 3 přiměřeně.
20. Je třeba předeslat, že ani v žalobě žalobci nezpochybňují, že k uvedené odchylce od projektové dokumentace, na jejímž základě bylo vydáno žalobcům rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 9.4.2020, sp. zn. SMBO 23271/2019/STAV/sumb, č.j. DMBO 7242/202, došlo; jinými slovy, že bylo v průběhu provádění stavebních činností zjištěno, že zeď, která měla být v horní části opravena, již neexistuje.
21. Úkolem stavebního úřadu přitom není zjišťovat konkrétní zavinění či příčinu (žalobci odkazují na stáří a složení zdi s tím, že neodolala povětrnostním vlivům), nýbrž zajistit, aby byla každá stavba prováděna v souladu se stavebním povolením, které reflektuje nejen záměr stavebníka (coby projev jeho vlastnického práva), nýbrž schválením podmínek stavebního povolení rovněž veřejný zájem a zájmy dotčených vlastníků, kupř. právě bezprostředně mezujících sousedů a jejich vlastnických práv (§ 1 odst. 3, § 132 stavebního zákona). Žalovaný na str. 10 a 11 (body 4/ a 5/) dostatečně vysvětlil, co vedlo stavební úřad k zahájení řízení ve smyslu § 129 odst. 2 stavebního zákona; zdejší soud na úvaze, která zahrnovala nutnost zjištění a ověření, zda nedošlo v průběhu rekonstrukce k odstranění přímo obvodové zdi rodinného domu, žádnou nelogičnost či snahu o šikanování žalobců nespatřuje. Stavební úřad totiž zjistil, že ve výkresové části je tato část nemovitosti žalobců

označena jako stěna (na rozdíl od technické zprávy, která hovoří o zděném oplocení), a rovněž zohlednil, že vzhledem k jejím parametrům (tl. 500 mm) a tomu, že stavba jako celek je v katastru nemovitostí vedena jako rodinný dům, a tudíž je ohraňována obvodovými stěnami, může jít o obvodovou zeď; takové zdůvodnění zahájení předmětného správního řízení z úřední povinnosti nijak nevybočuje z požadavků kladených na stavební úřad stavebním zákonem, přestože se ověřit tuto skutečnost nakonec nepodařilo i s ohledem na neexistenci archivní dokumentace domu žalobců.

22. Stavební úřad byl v případě odchylky od stavebního povolení, kterou v oznámení o zahájení správního řízení specifikoval jako odstranění části obvodového zdiva, za situace, kdy byla specifikace předmětné zdi nejednoznačná, přičemž změna mohla být takového rozsahu, že by opatření stavebního úřadu vyžadovala, povinen řízení ve smyslu § 129 odst. 2 stavebního zákona zahájit, přičemž k takové odchylce byli oprávněni vyjádřit se i dotčení sousedící vlastníci. Argument žalobců, že jim snad pracovníci stavebního úřadu byl na kontrolní prohlídce přislíben jiný postup, na uvedeném nemůže nic změnit (z protokolu ze dne 9.6.2020 však nic takového neplyne).
23. Není v této souvislosti důvodná námitka, že žalovaný nezdůvodnil, proč v předchozím odvolacím řízení uvedl jako účastníky řízení pouze žalobce, a proč dále zahrnul do řízení další účastníky. Žalovaný na str. 9 a 10 napadeného rozhodnutí podrobně zdůvodnil, proč byly vzaty za účastníky daného správního řízení další osoby; jednalo se o vlastníky sousední nemovitosti. Tito vlastníci sousední nemovitosti nadto byli účastníky řízení i o předchozím odvolání žalobců, což zdejší soud ověřil ze správního spisu (bylo jim dne 15.10.2020 zasláno odvolání žalobců k vyjádření a bylo jim doručováno i předchozí zrušující rozhodnutí žalovaného). Je ustáleně judikováno, že v případě bezprostředně sousedících vlastníků lze jejich potenciální dotčení stavbou dovodit, což je dostatečný důvod zakládající jejich účastenství v řízení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.2.2014, č.j. 6 As 10/2013-58, či ze dne 25.5.2016, č.j. 2 As 3/2016-54). Stejně tak se žalovaný na str. 10 napadeného rozhodnutí v bodu 3) zabýval námitkou, že žalobcům nebylo v určitý požadovaný termín (v době dovolené příslušné referentky) umožněno nahlédnout do správního spisu. Podle zdejšího soudu je i z obsahu žaloby a správního spisu zřejmé, že žalobci nebyli nikterak zkráceni na svých procesních právech a měli dostatečný prostor se seznámit se všemi podklady rozhodnutí správních orgánů (včetně nahlížení do správního spisu v jiných termínech). Neumožnění nahlížení do správního spisu by se pouze výjimečně a za intenzity, která by znemožnila po dobu správního řízení seznámit se s podklady a účinně tak uplatnit prostředky právní ochrany, materializovalo v nezákonnost správního rozhodnutí či samotného postupu spočívajícího v neumožnění nahlížení do spisu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.8.2019, č.j. 1 Ads 392/2018-22); tak tomu v posuzované věci nebylo. Stejně tak nebyli žalobci nikterak zkráceni na svých právech tím, že stavební úřad opomněl vedle odkazu na § 129 odst. 1 b) stavebního zákona uvést i odkaz na § 129 odst. 8 stavebního zákona; toto pochybení napravit žalovaný a napadeným rozhodnutím v tomto směru výrok stavebního úřadu doplnil.
24. Namítají-li žalobci, že jsou rozhodnutími správních orgánů dehonestováni a je jim přičítána závažná stavební nekázeň, tak nic takového správní orgány ve své argumentaci neuvádí. Jejich konstatování odchylky od podmínek rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 9.4.2020, sp. zn. SMBO 23271/2019/STAV/sumb, č.j. DMBO 7242/202, se opírá o jednoznačné

skutkové zjištění, které nevyvrací ani žalobci; otázkou jinou pak bylo posouzení charakteru této změny, což stavební úřad učinil v řízení podle § 129 odst. 2 stavebního zákona, přičemž důvody, které jej vedly k tomu, aby parametry změny oproti projektové dokumentaci prověřil, byly podle zdejšího soudu závažné, neboť se mohlo, bez ohledu na stáří předmětné zdi, jednat o podstatnou změnu ve smyslu stavebně-právních předpisů (zásah do obvodové zdi s dopadem do práv sousedů žalobců). Není pravdou, že až po zrušení původního rozhodnutí stavebního úřadu vydaného v této věci začal stavební úřad „pátrat po důvodech“ zahájení řízení ve smyslu § 129 odst. 2 stavebního zákona; již v původním prvostupňovém rozhodnutí je sporná skutečnost ohledně povahy zdi, která měla být podle rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 9.4.2020, sp. zn. SMBO 23271/2019/STAV/sumb, č.j. DMBO 7242/202, pouze opravena, předeštěna. Není rovněž pravdou, že by žalobcům bylo nařízeno zastavit stavební práce, které byly prováděny v souladu s rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 9.4.2020, sp. zn. SMBO 23271/2019/STAV/sumb, č.j. DMBO 7242/202, nýbrž pouze ty, které jsou prováděny v rozporu s ním, což zdejší soud ověřil ve správním spisu z obsahu výzvy k bezodkladnému zastavení prací ze dne 10.6.2020, č.j. DMBO 12079/2020, sp. zn. SMBO 10213/2020/STAV/sumb.

25. Stavební úřad, vázán předchozím rozhodnutím žalovaného v této věci (ze dne 12.1.2021, č.j. JMK 3405/2021, sp. zn. S-JMK 158584/2020 OÚPSŘ), na základě prostudování technické zprávy (která hovoří o zděném oplocení) a výkresové části (která hovoří o stěně) a vzhledem ke stáří objektu a neexistenci archivní dokumentace dospěl k závěru, že nelze ověřit, zda se původně jednalo o obvodovou zeď. Změnu stavby tohoto charakteru, tedy odchýlení se od projektové dokumentace, lze proto podle stavebního úřadu schválit po dokončení rekonstrukce při závěrečné prohlídce stavby a doložení dokumentace skutečného provedení stavby.
26. Pokud žalobci namítají, že již žalovaný měl v návaznosti na první podané odvolání řízení ve smyslu § 129 odst. 2 stavebního zákona zastavit, tak žalovaný (a ani stavební úřad v navazujícím rozhodnutí) nepochybil, pokud tak neučinil, a v daném řízení rozhodl věcně, v intencích rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28.7.2011, č.j. 5 As 30/2011-93, podle něhož „§ 66 odst. 2 správního řádu lze použít pouze v řízení, kde budou kumulativně splněny dvě základní podmínky, a to, že v řízení nelze pokračovat s právními nástupci a současně odpadl důvod řízení. Dopadá tak pouze na případy, kdy v průběhu řízení pominou podmínky řízení (existence způsobilých účastníků řízení a existence předmětu řízení), za kterých je správní orgán oprávněn ve věci rozhodnout. V projednávané věci nedošlo k naplnění ani jedné z výše uvedených podmínek stanovených § 66 odst. 2 správního řádu a aplikace citovaného ustanovení je tedy v rozporu se zákonem. Podmínka existence účastníků byla po celou dobu řízení splněna, s účastníky řízení o odstranění stavby bylo možné řízení zahájit a pokračovat a taktéž důvod řízení po jeho zahájení neodpadl, nýbrž stavební orgán zjistil, že stavba byla postavena v souladu se stavebním povolením a není tak důvod nařídit její odstranění. Za této situace stavební úřad pochybil, pokud řízení o odstranění stavby zastavil usnesením dle § 66 odst. 2 správního řádu. Tímto postupem zkrátil účastníky řízení na jejich právu na projednání věci ve dvou instancích. Stavební úřad tak měl dle názoru Nejvyššího správního soudu meritorně rozhodnout (§ 67 správního řádu), neboť ani stavební zákon ani správní řád mu neumožňují řízení o odstranění stavby zastavit v případě, kdy stavební úřad shledá, že nejde o stavbu postavenou bez či v rozporu se stavebním povolením. Vydání rozhodnutí ve věci nebrání ani ta skutečnost, že dikce § 129 stavebního zákona neupravuje, jakým způsobem řízení o odstranění stavby ukončit, pokud

stavební úřad v průběhu řízení zjistí, že nebyly dány důvody pro jeho zahájení. Příkazuje-li stavební zákon úřadu nařídit odstranění stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu anebo v rozporu s ním, lze dovodit, že **pokud dospěje stavební úřad k závěru opačnému, a to že se nejedná o „černou“ stavbu, je oprávněn učinit výrok, kterým odstranění stavby nenařídí.** Proti takovému rozhodnutí by bylo odvolání účastníků řízení přípustné.“ (zvýrazněno zdejší soudem). Zdejší soud nesouhlasí se žalobci v tom, že by citované závěry na jejich věc nedopadaly, nadto je taková forma rozhodnutí z hlediska ochrany jejich práv spravedlivější, neboť rozhodnutím stavebního úřadu a žalovaného bylo pravomocně deklarováno, že změna, k níž došlo, nevyžaduje opatření ve smyslu stavebního zákona; žalobci v této souvislosti argumentují důsledky postupu správních orgánů a škodou, která jim měla vzniknout. Tyto otázky, stejně jako otázky související s řízením o žádosti o prodloužení doby platnosti stavebního povolení, přesahují předmět tohoto soudního řízení, nicméně právě věcné meritorní rozhodnutí správních orgánů může mít v tomto směru význam v eventuálním řízení ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

27. Namítají-li dále žalobci s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.12.2018, č.j. 6 As 286/2018-34, podle něhož je zrušení rozhodnutí a vrácení věci odvolacím orgánem zpět na první stupeň (§ 90 odst. 1 písm. a/ správního řádu) až krajní možností, jak řešit vady rozhodnutí prvního stupně zjištěné v odvolacím řízení, a pokud je možné napadené rozhodnutí změnit (§ 90 odst. 1 písm. c/ správního řádu), je odvolací orgán povinen tak v zájmu hospodárnosti řízení učinit (§ 6 odst. 2 správního řádu), tak se jedná o závěr týkající se účastníky řízení zmiňovaného procesního ping-pongu, k němuž však v nyní posuzované věci nedošlo. Otázka povahy změny, k níž v průběhu rekonstrukce nemovitosti žalobců došlo, byla otázkou skutkovou, která vyžadovala odborné posouzení stavebním úřadem a bylo možno předpokládat i poměrně náročné dokazování, pokud by původní (archivní) dokumentace rodinného domu žalobců byla k dispozici. Postup žalovaného v návaznosti na první odvolání žalobců podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu (podle něhož jestliže odvolací správní orgán dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné, napadené rozhodnutí nebo jeho část zruší a věc vrátí k novému projednání správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal; v odůvodnění tohoto rozhodnutí vysloví odvolací správní orgán právní názor, jímž je správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, při novém projednání věci vázán; proti novému rozhodnutí lze podat odvolání) nikterak nevybočil ze zásad činnosti správního orgánu (§ 2 až 4 správního řádu) a byl veden nutností posouzení skutkových otázek, tedy zjišťování, zda jde o odstranění obvodového zdiva či stavby oplocení (str. 6 prvního zrušovacího rozhodnutí žalovaného), které podle žalovaného stavební úřad neprovedl v odpovídajícím rozsahu.
28. Pokud jde o argumentaci zpochybňující odkazy žalovaného na judikaturu Nejvyššího správního soudu či nezohlednění judikatury jiné, tak zdejší soud neshledal v argumentaci žalovaného žádné pochybení, jeho rozhodnutí dává v souhrnu žalobcům odpověď na jejich odvolací námitky a je věcně správné. Polemice o tom, který judikaturní odkaz je více či méně případnější, se proto zdejší soud nevěnoval, neboť by to na posouzení věci nemohlo nic změnit. Stejně tak samotná skutečnost, že byl stavební úřad v řízení nečinný, sama o sobě nemá vliv na zákonnost rozhodnutí správních orgánů; v tomto směru žalobci využili

příslušné prostředky ochrany a rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 16.6.2021, č.j. 30 A 54/2021-66, se domohli svých práv na rozhodnutí ve věci samé bez zbytečných průtahů.

29. Na základě shora uvedeného zdejší soud neshledal žalobní argumentaci důvodnou a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

IV. Náklady řízení

30. O nákladech řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobci nebyli ve věci úspěšní, a proto jim nenáleží právo na náhradu nákladů řízení; to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi, kterým byl žalovaný. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému vznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. srpna 2023

David Raus v.r.
předseda senátu